

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111212883
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3111212883.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobkyne O. W. T., bytom H., J. W. XX, zastúpenej M. M. U., advokátom so sídlom D. Z. V. XX/XX H., proti žalovaným 1/ O. H., O. D. 2, H., zastúpené AK B. A. U. Z. so sídlom v N., 2/ R. S., G. XX, H. o určenie neplatnosti odvolania z funkcie, na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. septembra 2019, č. k. 11C/123/2011-228 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyňa má proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom (v poradí druhým) určil, že odvolanie z funkcie riaditeľa školy podľa listiny žalovaného 1/ č. UŠ/Šk-XXXX/XXXXX/XXXX zo dňa 09.03.2010, ktorým žalovaný 1/ odvolal žalobkyňu z funkcie riaditeľky Základnej školy, H., G. XX ku dňu 12.03.2010, je neplatné (výrok I.), žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (výrok II.).

2. Z vykonaného dokazovania (bod 5. a bod 23. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa vykonávala funkciu riaditeľky žalovaného 2/ od 01.11.2007, kedy bola žalovaným 1/ do funkcie opätovne vymenovaná na funkčné obdobie 5 rokov. Ku dňu 12.03.2010 bola rozhodnutím zriaďovateľa z funkcie odvolaná listom zo dňa 09.03.2010. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné. Zo Správy hlavného kontrolóra žalovaného 1/ z následnej finančnej kontroly zo dňa 21.10.2009 bolo zistené, že žalovanému 2/ bolo vytýkané, čo sa týka rozpočtu, plnenia rozpočtových príjmov a výdavkov za rok 2008, neprehľadne vedená evidencia rozpočtu, kontroly pokladničných dokladov nezlučiteľnosť vykonávania funkcie ekonómky a pokladníčky, nezabezpečenie preukázateľnosti pokladničných dokladov, nedostatočné zabezpečenie finančného majetku pri výbere príspevkov S. (neprijatie hotovosti do pokladne školy v deň jej vybratia), v časti kontroly dodávateľských faktúr - faktúry vystavené školskou jedálňou ako nesamostatným subjektom, absencia krycích listov k dodávateľským faktúram, neúplné údaje dodávateľa alebo odberateľa a skutočnosť, že faktúry vystavené začiatkom nového kalendárneho roka vecne patria do predchádzajúceho roka, v časti kontrola účtovných dokladov školskej jedálne netransparentné (nedostatočné vedenie a nepreukázateľnosť) postupy účtovania školskej jedálne a nesprávne uvádzané údaje na dodávateľských faktúrach, v časti kontroly nájomných zmlúv neštandardné a netransparentné postupy pri ich uzatváraní - rozpor s VZN XX/XXXX. Z vyjadrenia Školskej rady Základnej školy

žalovaného 2/ zo dňa 05.02.2010 k návrhu na odvolanie súd prvej inštancie zistil, že nesúhlasí s návrhom primátora žalovaného 1/ na odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky, nakoľko dôvody uvedené v žiadosti, zistené porušenia vyhodnotili po podrobnom oboznámení sa so Správou z následnej finančnej kontroly ako nedostatočné dôvody na jej odvolanie. Žiaden z prítomných členov nevyjadril návrhu primátora podporu. Z listín súvisiacich s finančnou kontrolou u žalovaného 2/ zriaďovateľom - písomné vyjadrenie žalovaného 2/ k vyžiadaniu dokladov zo dňa 08.10.2009, vyžiadanie dokladov zo dňa 01.10.2009, zápisnice z prerokovania Správy z následnej finančnej kontroly zo dňa 26.10.2009, zápisnice z prejednávania správy z finančnej kontroly zo dňa 28.10.2009, vyjadrenia k zisteným nedostatkom zo strany žalovaného 2/ zo dňa 05.11.2009, odstúpenia od zmluvy o nájme nebytového priestoru zo dňa 24.11.2009, dodatku č. 1 k zmluve o nájme nebytových priestorov zo dňa 02.09.2009, dodatku č. 1 k internej smernici účinného od 01.09.2009, prehľadu nájomných zmlúv žalovaného 2/, následnej finančnej kontroly zo dňa 04.01.2010, súpisu požiadaviek k prerokovaniu písomného vyjadrenia zo dňa 06.11.2009, oznámenia žalovaného 1/ žalovanému 2/ zo dňa 26.11.2009, opatrenia žalovaného 2/ k správe k následnej finančnej kontrole zo dňa 04.12.2009, vrátenia opatrení na prepracovanie zo dňa 21.12.2009, opatrenia k správe zo dňa 14.01.2010, opätovné vrátenia opatrení na prepracovanie zo dňa 20.01.2010, opatrenia k Správe z následnej finančnej kontroly zo dňa 22.01.2010, opätovného vrátenia opatrení na prepracovanie zo dňa 02.02.2010, opatrenia na odstránenie nedostatkov kontroly ZŠ, S. H., zo dňa 13.11.2009, listu žalobkyne primátorovi žalovaného 1/ zo dňa 02.03.2010, upozornenie žalovaného 1/ žalovanému 2/ na nedodržanie zákona zo dňa 05.03.2010, bolo zistené, že žalobkyňa opakovane požiadala štatutárneho zástupcu žalovaného 1/ o umožnenie predloženia pripomienok a požiadaviek k prerokovaniu Správy z následnej finančnej kontroly zo dňa 26.10.2009 v náhradnom termíne, a to v lehote 15 dní. Dňa 09.12.2009 žalobkyňa predložila žalovanému 1/ opatrenia prijaté žalovaným 2/ na nápravu zistených nedostatkov podľa častí a bodov Správy z kontroly. Dňa 22.12.2009 jej bolo oznámené ich vrátenie na prepracovanie, nakoľko nedostatočne spĺňajú charakter a podstatu opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Dňa 15.01.2010 žalobkyňa opätovne predložila žalovanému 1/ opatrenia prijaté žalovaným 2/ na nápravu zistených nedostatkov podľa jednotlivých bodov Správy. Dňa 21.01.2010 jej bolo opätovne oznámené ich vrátenie s odôvodnením, že sú nedostatočné, neadekvátne kontrolným zisteniam a nezaručujú, že sa nebudú opakovať zistené nedostatky. Zároveň bola upozornená na odstránenie zistených nedostatkov. Dňa 25.01.2010 žalobkyňa opätovne predložila žalovanému 1/ opatrenia prijaté žalovaným 2/ na nápravu zistených nedostatkov. Dňa 12.02.2010 jej bolo opätovne oznámené ich vrátenie opätovne s odôvodnením, že sú nedostatočné, neadekvátne kontrolným zisteniam a nezaručujú, že sa nebudú opakovať zistené nedostatky s tým, že do 15.02.2010 má žalovaný 2/ prijať adekvátne opatrenia. Listom zo dňa 02.03.2010 sa žalobkyňa obrátila na primátora v snahe vysvetliť mu vzniknutú situáciu. Listom zo dňa 05.03.2010 doručeným dňa 10.03.2010 bola upozornená na nedodržanie prijatia opatrení na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou.

3. Podľa Všeobecne záväzného nariadenia O. H. č. XX/XXXX (účinného od 01.01.2008) v znení zmeny a doplnenia VZN č. XX/XXXX zo dňa 28.08.2008 je jeho účelom určiť výšku minimálneho nájomného za užívanie nebytových priestorov vo všetkých objektoch vo vlastníctve O. H. (ďalej len "mesto") a výšku úhrad za dočasné užívanie pozemkov vo vlastníctve mesta, a to v tých prípadoch, kedy nie je cena nájomného za užívanie nebytových priestorov alebo výška úhrad za dočasné užívanie pozemkov vo vlastníctve mesta určovaná na základe výsledkov: a/obchodnej verejnej súťaže podľa § 281 až 288 Obchodného zákonníka, b/ dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov alebo c/priameho prenájmu realizovaným v súlade s § 9a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Platí pre všetky subjekty vykonávajúce správu majetku mesta, vrátane podnikateľských subjektov a iných subjektov s majetkovou účasťou mesta a mestských organizácií (ďalej len "správca"). Každý správca je povinný pri dohode o výške nájomného za prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta a výške úhrad za dočasné užívanie pozemkov vo vlastníctve mesta uplatňovať sadzby určené týmto VZN ako minimálne. V pásme III, oblasti G., G. je minimálna možná ročná sadzba nájomného (za prenájom nebytových priestorov /bez cien a služieb/ vo vlastníctve O. H.) za 1 m² podlahovej plochy za priestory športové a výchovnovzdelávacie vo výške 16,59 eur. Neoddeliteľnou súčasťou tohto VZN je príloha č. 1 Zásady prenájmania majetku O. H. v školách a školských zariadeniach. Podľa Zásad prenájmania majetku O. H. v základných školách a školských zariadeniach základnou funkciou majetku mesta v školských zariadeniach je zabezpečovanie výchovno-vzdelávacieho procesu. Používanie tohto majetku na iné účely je možné

vtedy, ak je to v záujme jeho efektívnejšieho využitia. Správca školského zariadenia môže prenechať do nájmu majetok mesta, ktorý pri plnení základných výchovno-vzdelávacích funkcií nie je dostatočne využitý. Takýto majetok možno prenajímať iným osobám za podmienok ustanovených v článku 4. Podľa internej smernice ZŠ označenej ako platby za prenájom 2008, platby za prenájom r. 2009 vyplynulo, že v roku 2008 poplatky boli nasledovné: prenájom telocvične 250,- Sk / hod., nájom za jednorazové akcie jedálne a kuchynky 100,- Sk/hod., prenájom učebných priestorov 150,- Sk / m2. V roku 2009 platby za prenájom, za hodinu, boli vo výške u telocvične 8,29 eur (249,74 Sk) a kuchynky 3,31 eur (99,72 Sk), voda a el. en. 1,88 eur, kúrenie a teplá voda 3,26 eur - telocvičňa, 2,82 eur - školská jedáleň.

4. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, i keď obdobie výkonu jej funkcie už uplynulo, nakoľko je zrejmé, že bez súdneho rozhodnutia o podanom určovacom návrhu by zostalo práve postavenie žalobkyne vo vzťahu k žalovanému 1/ neisté, pričom sa jedná o právny vzťah, z ktorého plynú žalobkyňi práva a povinnosti. Je preto nutné, aby v tomto vzťahu rozhodnutím súdu získala žalobkyňa, ale napokon aj žalovaní 1/, 2/, potrebnú istotu, odstránila sa existujúca neistota. Zároveň rozhodnutím o tomto určovacom návrhu možno predísť návrhu na plnenie vo vzťahu k mzdovým nárokom žalobkyne za dobu po jej odvolaní z funkcie riaditeľa školy (od 13.03.2010) do skončenia funkčného obdobia, keďže žalobkyňa od tejto doby naďalej pracuje ako učiteľka.

5. Z ustanovení § 3 ods. 7 a 8 zák. č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov vyplýva, že riaditeľa školy možno odvolať z tejto funkcie len z dôvodov uvedených v týchto zákonných ustanoveniach. Keďže v listine, ktorou žalovaný 1/ odvolal žalobkyňu z funkcie riaditeľa školy sa uvádza, že sa tak stalo v zmysle § 7 ods. 3 písm. c/ zák. č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, tak podmienkou platnosti tohto právneho úkonu z hľadiska ustanovenia § 39 Obč. zák. je existencia konania žalobkyne napĺňajúceho tento dôvod odvolania. Je nepochybné, že v škole, ktorú žalobkyňa z titulu svojej funkcie riadila, došlo k určitým nedostatkom pri evidencii, účtovnej činnosti, ktorej zodpovednosti sa žalobkyňa nemôže zbaviť. Zistené nedostatky spočívali v časti rozpočtu, plnenia rozpočtových príjmov a výdavkov za rok 2008 v neprehľadnosti vedenia evidencie rozpočtu, v časti kontroly pokladničných dokladov, v nezabezpečení nezlučiteľnosti vykonávania funkcie ekonómky a pokladničky a preukázateľnosti pokladničných dokladov, teda v neprijatí hotovosti do pokladne školy v deň jej vybratia označené zriaďovateľom ako nedostatočného zabezpečenia finančného majetku pri výbere príspevkov S., v časti kontroly dodávateľských faktúr v absencii krycích listov k dodávateľským faktúram, neúplnom údaji dodávateľa alebo odberateľa, vecnej nesprávnosti evidovania faktúr vystavených začiatkom nového kalendárneho roka, v časti kontroly účtovných dokladov školskej jedálne v netransparentných (nedostatočné vedenie a nepreukázateľnosť) postupov účtovania školskej jedálne a v nesprávne uvádzaných údajov na dodávateľských faktúrach, v časti kontroly nájomných zmlúv v neštandardnosti a netransparentnosti postupov pri ich uzatváraní - rozpor s S. XX/XXXX. Pochybenia zistené finančnou kontrolou u žalovaného 2/ v roku 2009 v podstate sa týkali nedostatkov pri vedení účtovníctva a pri uzatváraní nájomných zmlúv. Pochybenia pri vedení účtovníctva sa týkali nesprávností pri vypisovaní účtovných dokladov, nezabezpečenie kópií pokladničných dokladov a tiež odovzdania peňažnej hotovosti do pokladne nie v deň prijatia, ale až následne, pričom išlo o činnosti vykonávané ekonómkou žalovaného 2/ a nebolo preukázané, že by žalobkyňa priamo na nich akokoľvek participovala. Takéto nedostatky boli odstránené bez akýchkoľvek následkov, nevedli ku vzniku žiadnej škody na rozpočte žalovaného 1/. Nedostatky pri uzatváraní nájomných zmlúv, týkajúce sa najmä účtovania nákladov, keď do týchto neboli zahrnuté náklady na vykurovanie, čo bolo odôvodňované tým, že napr. telocvičňa sa musela vykurovať bez ohľadu na to, či bola alebo nebola v konkrétnom čase prenajatá a je teda zrejmé, že ak by sa v určitom čase v určitých dňoch neprenajala, náklady na vykurovanie by boli aj tak vynaložené a nebol by žiaden príjem z prenájmu, teda ak bola telocvičňa prenajatá, bolo zaplatené nájomné a náklady na elektrinu a vodu, v konečnom dôsledku išlo o ekonomický prínos a takýto postup nemohol viesť ku vzniku škody. Žalobkyňa tieto skutočnosti v tomto konaní vysvetlila, vyplynuli aj z výsluchu svedkov (bod 9, bod 11, bod 12, odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Žalovaný 1/ v nadväznosti na to žiadnym spôsobom nevysvetlil, ako mu mala skutočná škoda pri zohľadnení uvedeného postupu vzniknúť. Je v tejto súvislosti možné prisvedčiť i tvrdeniu žalobkyne, že takýto postup bol na prospech žalovaného 2/, ktorý preukázateľne získané peňažné prostriedky použil na svoju činnosť vo vzdelávacom procese, pričom je nesporné, že išlo o nájomné zmluvy s rôznymi detskými súbormi a inými záujmovými krúžkami.

6. Súd prvej inštancie prisvedčil tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný 1/ len všeobecne opakovane tvrdil, že mala porušiť určitý právny predpis, avšak vôbec nekonkretizoval vytykané konanie žalobkyne vo vzťahu k ustanoveniu právneho predpisu, ktoré malo byť jej konaním porušené a predovšetkým bez pochybností nešpecifikoval, prečo takéto konanie považoval za závažné porušenie právneho predpisu. Nedoložil výšku škody, ktorá mala byť takýmto konaním na jeho rozpočte spôsobená, keď najskôr tvrdil, že škoda bola vo výške 1.000,- eur a následne vo výške 2.694,27 eur, pričom však nepoprel, že žiadna škoda v tejto súvislosti nebola škodovou komisiou prerokovaná. Zdôraznil, že súd v tomto smere nie je vyšetrovacím orgánom a pokiaľ žalovaný 1/ vlastným tvrdením a jeho preukazovaním v konaní uvádzané skutočnosti bez pochybností nepreukázal, nemožno konštatovať, že uniesol dôkazné bremeno na preukázanie naplnenia zákonných predpokladov na odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľa školy. I s prihliadnutím na osobu žalobkyne a najmä na skutočnosť, že išlo o jej opätovné menovanie do tejto funkcie, pričom činnosť žalovaného 2/ bola žalovaným 1/ kontrolovaná, nemožno nedostatky zistené a popísané v Správe o finančnej kontrole považovať za tak závažné, aby opodstatňovali postup, ktorý zvolil žalovaný 1/, teda odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľa. Za závažné nemožno považovať ani neprijatie opatrení na nápravu zistených nedostatkov, nakoľko žalovaný 2/ preukázateľne tieto opatrenia prijal, vyvodil dôsledky z pochybení v účtovnej oblasti, ako vyplynulo z výpovede svedkyne, pričom zo strany žalovaného 1/ tieto neboli bez uvedenia dôvodu opakovane akceptované, čo sa vzhľadom na jeho postavenie zriaďovateľa javí ako účelovo formalistický prístup. Vytykané porušenia nedosahovali dostatočnú intenzitu a ani nebolo preukázané, že by žalobkyňa počas výkonu svojej funkcie sústavne porušovala právne povinnosti. S poukazom na všetky tieto skutočnosti ako aj na obsah svedeckých výpovedí, z ktorých vyplynulo pozitívne hodnotenie žalobkyne pri jej vykonávaní funkcie riaditeľky školy v predchádzajúcom období, nemožno dospieť k záveru o tom, že žalobkyňa by sa vytykaným konaním v Správe z finančnej kontroly vykonanej žalovaným 1/ dopustila závažného porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, a preto dôvod na jej odvolanie z funkcie riaditeľa školy podľa § 3 ods. 7 písm. c/ Zákona č. 596/2003 Z.z. nebol daný. Ak žalovaný 1/ napriek tomu z tohto zákonného dôvodu žalobkyňu z funkcie riaditeľa školy odvolal, došlo k jej odvolaniu bez naplnenia dôvodu odvolania, čím sa tento právny úkon žalovaného dostal do rozporu s ustanovením § 39 Obč. zák. K odvolaniu žalobkyne z funkcie riaditeľa školy tak došlo postupom, ktorý zákon neumožňuje, čo spôsobuje rozpornosť tohto právneho úkonu so zákonom, ktorá je v zmysle § 39 Obč. zák. sankcionovaná neplatnosťou. Preto je tento právny úkon žalovaného 1/ aj v zmysle tohto zákonného ustanovenia neplatný. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1, ods. 7 písm. c), ods. 9, ods. 11, § 24 ods. 1, 5 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z. z., § 1 ods. 4 Zákonníka práce, § 34, § 35 ods. 1, ods. 2, § 39 Občianskeho zákonníka, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný 1/ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne. Vytykal súdu prvej inštancie jeho záver uvedený v bode 43. odôvodnenia jeho rozsudku, keď dospel k záveru, že na strane žalobkyne existuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie, i keď obdobie výkonu jej funkcie už uplynulo. Poukázal na judikatúru slovenských súdov a dôvodil, že právne postavenie žalobkyne sa nestalo neistým, nakoľko po celú dobu jej odvolania zotrvala v pracovnom pomere so žalovaným 2/ a jej pracovnoprávny vzťah nebol odvolaním z funkcie dotknutý. Menovanie do funkcie nie je právom, ktoré by požívalo ústavnoprávnu ochranu alebo ochranu podľa Zákonníka práce, ale ide o opatrenie organizačnej povahy a zmenu opatrenia organizačnej zložky nemožno považovať za ohrozenie práva žalobcu. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/111/2008 a tvrdil, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania, pričom v danej veci podmienka pretrvania naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania nie je daná, nakoľko funkčné obdobie žalobkyne by uplynulo ku dňu 31.10.2012. Rovnako právne postavenie žalobkyne vo vzťahu k jej platovým nárokom nie je možné považovať za neisté, nakoľko žalobkyňa bola za vykonanú prácu poskytnutá mzda prislúchajúca jej zmenenému pracovnému zaradeniu. Z tohto dôvodu mal súd prvej inštancie žalobu zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Ďalej poukázal na bod 46. rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom sa uvádza, že žalovaný 1/ nepreukázal v konaní uvádzané skutočnosti, a to, že žalobkyňa závažne porušila všeobecne záväzné právne predpisy a týmto jej konaním vznikla zriaďovateľovi zákonná povinnosť žalobkyňu odvolať, keď konštatoval, že neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie naplnenia zákonných predpokladov na odvolanie žalobkyne z funkcie. S týmto záverom nesúhlasil.

Dôvodil, že počas celého konania odkazoval na výsledky následnej finančnej kontroly, ktorá prebehla u žalovaného 2/ v súlade so schváleným plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra a boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami žalovaného 2/ a správou majetku žalovaného 1/. Výsledky kontroly obsahujú podrobný popis jednotlivých porušení všeobecne záväzných právnych predpisov spolu s vyčíslením škody, ktorá bola spôsobená. Citoval § 3 ods. 7 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z., ktorý odkazuje na demonštratívny výpočet právnych predpisov, ktorých porušenie možno považovať za závažné, medzi ktorými je i zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách. Vykonaním následnej finančnej kontroly u žalovaného 2/ bolo zistené opakované porušenie zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom žalobkyňa uvedené právne predpisy porušovala opakovane, a to najmä konaním spočívajúcim v neštandardných a netransparentných postupoch pri uzatváraní nájomných zmlúv v priebehu kontrolného obdobia. Žalobkyňa porušila aj právne predpisy žalovaného 1/ upravujúce nakladanie s mestským majetkom, najmä Všeobecne záväzné nariadenie č. XX/XXXX., keď bezdôvodne upúšťala od vymáhania pohľadávok žalovaného 1/ na zaplatenie nájomného a prevádzkových nákladov za užívanie majetku žalovaného 1/ v správe žalovaného 2/, ktoré bola povinná uplatňovať. Týmto konaním ukrátila rozpočet žalovaného 1/ o sumu 2.694,27 eur, ktorá nemusí byť konečná. Vytýkal súdu prvej inštancie, že prihliadol na tvrdenia žalobkyne týkajúce sa účtovania nákladov za vykurovanie, ktoré nedostatky nemohli podľa jej názoru viesť k vzniku škody, nakoľko prenajímané priestory by boli vykurované bez ohľadu na to, či sú v nájme, alebo nie a prípadný nájom znamená len ekonomický prínos. Na jednej strane žalobkyňa tvrdí, že hlavným problémom žalovaného 2/ boli privysoké náklady na jeho vykurovanie, ktoré sa snažila rôznymi procesmi znížiť, na strane druhej pri možnosti získať finančné prostriedky na pokrytie týchto nákladov na vykurovanie si neplnila svoju povinnosť zaúčtovať ich v rámci nájmu a toto svoje konanie obhajuje ako ekonomicky efektívne. Na základe uvedených skutočností a opakovaného porušovania právnych predpisov upravujúcich nakladanie s majetkom žalovaného 1/ nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa nedopustila závažného porušenia právnych predpisov a trval na tom, že jej odvolanie z funkcie riaditeľa školy, žalovaného 2/, je dôvodné a v súlade s ust. § 3 ods. 7 písm. c) zákona o štátnej správe v školstve.

8. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že žalovaný 1/ v podanom odvolaní, ktoré odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, namieta jednak skutočnosť, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že na strane žalobkyne existuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy a vyslovil nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, že sa žalobkyňa nedopustila závažného porušenia právnych predpisov a trvá na tom, že jej odvolanie z funkcie riaditeľa školy - žalovaného 2, je dôvodné a v súlade s ust. § 3 ods. 7 písm. c) zákona o štátnej správe v školstve. Pokiaľ ide o prvú odvolaciu námietku týkajúcu sa existencie/neexistencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, uviedla, že žalovaný zhodné námietky predniesol i v jeho odvolaní proti predchádzajúcemu rozsudku súdu prvej inštancie, ku ktorým zaujala stanovisko a je nepochybné, že odvolací súd sa už pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného 1/ proti predchádzajúcemu rozsudku existenciou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zaoberal a dospel k záveru, že na požadovanom určení naliehavý právny záujem žalobkyne je daný. Rozsudok súdu prvej inštancie zrušil z vecných dôvodov, z dôvodu nesprávnosti záveru o neplatnosti odvolania pre rozpor s ust. § 37 Občianskeho zákonníka a z dôvodu potrebnosti zaoberať sa porušením všeobecne záväzných právnych predpisov vytýkaných žalovaným 1/ v Správe o následnej finančnej kontrole žalobkyne a následného vyhodnotenia závažnosti porušenia týchto právnych predpisov. Preto považovala prednášanie opakovanej námietky neexistencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zo strany žalovaného 1/ za celkom nenáležitú. Potvrdila, že funkčné obdobie riaditeľa školy jej uplynulo ku dňu 31.10.2012, ktorá skutočnosť sama o sebe nemôže znamenať zánik naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti právneho úkonu žalovaného 1/, ktorým bola z funkcie riaditeľa školy odvolaná. Z dôvodu jej odvolania z funkcie riaditeľa školy ku dňu 12.03.2010 nemohla túto funkciu vykonávať prakticky viac ako dva a pol roka, pričom s touto funkciou sú spojené mnohé práva a povinnosti, ktoré nemohla počas tohto obdobia realizovať a pre odstránenie stavu právnej neistoty je potrebné na strane všetkých účastníkov mať istotu o tom, či sa tak dialo po práve, alebo protiprávne. Nemôže sa stotožniť ani s tvrdením žalovaného 1/ vo vzťahu k možným mzdovým nárokom, pretože ak by jej odvolanie z funkcie riaditeľa školy bolo neplatné z titulu zodpovednosti žalovaného 1/ za protiprávne konanie (odvolanie z funkcie riaditeľa školy v rozpore

so zákonom), nepochybne mala nárok na doplatenie jej mzdového nároku súvisiaceho s výkonom funkcie riaditeľa školy, ako aj ďalšie nároky. Naďalej pracuje na škole, kde bola z funkcie riaditeľa školy odvolaná, vznikla jej aj tým ujma, že v súvislosti so skončením jej druhého funkčného obdobia ku dňu 31.10.2012 sa nemohla opätovne uchádzať o funkciu riaditeľky školy a tiež v súvislosti s tým, aký bol náhľad v časti jej pracovného kolektív, žiakov i rodičov na ňu v súvislosti s jej odvolaním z funkcie riaditeľa školy, ktoré bolo v tom čase zverejnené i v regionálnej tlači a dostalo sa do povedomia širšej verejnosti a určenie neplatnosti jej odvolania z funkcie riaditeľa školy by pre ňu malo i satisfakčný význam. Súhrn týchto skutočností zakladá na jej strane naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorým bola z funkcie riaditeľa školy odvolaná. Navyiac by bolo v rozpore so základnými princípmi CSP, najmä čl. 2, 6 a 17, aby sa nemohla dovolať účinnej ochrany svojich práv len z dôvodu, že po začatí konania (02.06.2011) uplynulo funkčné obdobie, na ktoré bola do funkcie riaditeľa školy vymenovaná (31.10.2012). Z tohto dôvodu súd prvej inštancie otázku naliehavého právneho záujmu na jej strane správne vyhodnotil a túto vyhodnotil i odvolací súd pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí. K druhej odvolacej námietke týkajúcej sa nesprávneho záveru súdu prvej inštancie o tom, že sa nedopustila závažného porušenia právnych predpisov a že jej odvolanie z funkcie riaditeľa školy je dôvodné a v súlade s ust. § 3 ods. 7 písm. c) zákona o štátnej správe uviedla, že nemá žiadne opodstatnenie. Súd prvej inštancie vyvodil jednoznačne správny záver o tom, že porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli uvedené v správe o následnej finančnej kontrole a jej boli vytýkané, nepredstavovali vôbec závažné porušenie právnych predpisov takej intenzity, ako má na mysli ust. § 3 ods. 7 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo vo vzťahu k pochybeniam, ktoré mali byť zistené finančnou kontrolou u žalovaného 2/ v roku 2009, že tieto pochybenia je možné rozdeliť do dvoch skupín, a to pochybenia pri vedení účtovníctva a pochybenia pri uzatváraní nájomných zmlúv. Pokiaľ ide o pochybenia pri vedení účtovníctva, tieto sa týkali drobných nedostatkov pri vypisovaní účtovných dokladov a tiež odovzdávania peňažnej hotovosti do pokladnice vždy v deň prijatia, ale následne, pričom išlo o činnosti vykonávané ekonómkou žalovaného 2/, na ktorých sa ani v jednom prípade žalobkyňa priamo svojou činnosťou vôbec nepodieľala a takéto nedostatky vôbec nevedli ku vzniku akejkoľvek škody v rozpočte žalovaného 1/ a boli odstránené bez akýchkoľvek škodlivých následkov. Pokiaľ ide o nedostatky pri uzatváraní nájomných zmlúv, tieto sa týkali predovšetkým účtovania nákladov, kedy do týchto, v niektorých prípadoch, neboli zahrnuté náklady na vykurovanie, čo bolo odôvodnené tým, že telocvičňa, ktorej sa nájomné zmluvy prevažne týkali, sa musela vykurovať bez ohľadu na to, či bola alebo nebola v konkrétnom čase prenajatá, z čoho je pri logickom uvažovaní zrejmé, že ak by sa v určitom čase neprenajala vôbec, tak náklady na vykurovanie by boli aj tak vynaložené v rovnakom rozsahu a nebol by žiaden príjem z prenájmu, a preto, ak bola telocvičňa prenajatá, bolo zaplatené nájomné a náklady za elektriku a vodu, tak určite v konečnom výsledku išlo o ekonomický prínos a takýto postup tiež zjavne nemohol viesť ku vzniku akejkoľvek škody. Naopak, takýto postup bol na prospech žalovaného 2/, ktorý preukázateľne peňažné prostriedky z nájmu použil na svoju činnosť vo vzdelávacom procese a ani náznakom nebolo preukázané ale ani tvrdené, že by žalobkyňa alebo iný ňou riadený zamestnanec žalovaného 2/ akokoľvek sa na úkor žalovaného 1/ alebo žalovaného 2/ obohatil a získali tak nejaký prospech. V skutočnosti išlo o nájomné zmluvy aj s rôznymi detskými súbormi a inými záujmovými krúžkami pre deti, čo bolo aj v súlade s účelným využitím prenajatých priestorov na rozvoj výchovného a vzdelávacieho procesu detí. V rozpočte žalovaného 1/ nemohla vzniknúť akákoľvek reálna škoda. Poukázala na neopodstatnenosť tvrdenia žalovaného 1/, že poukazovala na neefektívne vynakladanie peňažných prostriedkov na vykurovanie školy a jej zariadení a na druhej strane mala prenajímať tieto priestory bez účtovania nákladov na vykurovanie. Takéto vyjadrenie žalovaného 1/ nemá žiadne vecné ani logické opodstatnenie, nakoľko poukazovala na neefektívne vynakladanie peňažných prostriedkov na vykurovanie, čo nie je v žiadnom rozpore s jej tvrdením, že ak náklady na vykurovanie boli rovnaké bez ohľadu na to, či sa priestory využívali v určitom čase, alebo boli prázdne, tak potom uzavretím nájomných zmlúv na tieto priestory bez účtovania nákladov na vykurovanie došlo len k získaniu peňažných prostriedkov na činnosť žalovaného 2/, ktoré by inak neboli získané. K výške škody, ktorá mala byť údajným porušením všeobecne záväzných právnych predpisov spôsobená v rozpočte žalovaného 1/, uviedla, že žalovaný 1/ vôbec nekonkretizoval nielen vytýkané konanie vo vzťahu k ustanoveniu právneho predpisu, ktoré malo byť jej konaním prerušené, ale ani nešpecifikoval, prečo takéto konanie považoval za závažné porušenie právneho predpisu a nedoložil výšku škody, ktorá mala byť týmto konaním na jeho rozpočte spôsobená, keď predniesol len rozdielne tvrdenia, podľa ktorých najskôr bola škoda vo výške 1.000,- eur, následne vo výške 2.694,27 eur a zároveň uviedol, že žiadna škoda v tejto súvislosti nebola škodovou komisiou prerokovaná ani uplatňovaná. Žalovaný 1/ tak neuniesol dôkazné bremeno zákonných predpokladov na odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky školy podľa § 3 ods. 7 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z..

9. Žalovaný 1/ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zotrval na svojom návrhu, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Nesúhlasil s argumentmi žalobkyne ohľadne existencie naliehavého právneho záujmu a tvrdil, že naliehavý právny záujem v danej veci neexistuje. Poukázal na skutočnosť, že odvolací súd pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí nepristúpil výslovne k otázke existencie naliehavého právneho záujmu, ale zrušil rozsudok súdu prvej inštancie ako celok a vrátil ho na ďalšie konanie. Podrobne sa k existencii naliehavého právneho záujmu vyjadroval vo svojom odvolaní zo dňa 29.10.2019 a zotrval na názore, že nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

10. Žalovaný 2/, ktorému bolo odvolanie žalovaného 1/, vyjadrenie žalobkyne i vyjadrenie žalovaného 1/ k vyjadreniu žalobkyne doručené, sa písomne k danej veci nevyjadril.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

12. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky odvolacie námietky, ktoré boli žalovaným 1/ v odvolaní vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v danej veci vykonal rozsiahle dokazovanie vrátane výsluchov strán sporu, svedkov M. Z., W. Z., C. N., listinných dôkazov (uvedené v bode 5. a v bode 23. rozsudku súdu prvej inštancie), vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalovaného 1/ uvedené v podanom odvolaní sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne a vyčerpávajúco vysporiadal, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, jeho právne posúdenie a v podrobnostiach na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutie všeobecného súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu tvorí jedno konanie a vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaný 1/ v podanom odvolaní žiadne nové námietky, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal, neuviedol, považoval za potrebné na zdôraznenie správnosti súdu prvej inštancie uviesť len nasledovné:

14. Súd prvej inštancie v bode 43. svojho rozhodnutia dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, i keď obdobie výkonu jej funkcie už uplynulo, nakoľko je zrejmé, že bez súdneho rozhodnutia o podanom určovacom návrhu by zostalo jej právne postavenie vo vzťahu k žalovanému 1/ neisté, je potrebné, aby sa odstránila existujúca neistota s tým, že rozhodnutím o tomto určovacom návrhu možno predísť návrhu na plnenie vo vzťahu k mzdovým nárokom žalobkyne za dobu po jej odvolaní z funkcie riaditeľky školy od 13.03.2010 do skončenia jej funkčného obdobia, keďže pracuje naďalej ako učiteľka. Žalovaný 1/ dôvodil, že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem v čase rozhodovania súdu, keď funkčné obdobie žalobkyne by bolo uplynulo ku dňu 31.10.2012 a naďalej ako učiteľka pracuje a je jej poskytnutá mzda za vykonanú prácu.

15. Žalobkyňa žalobu podala za účinnosti ust. § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30.06.2016). Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, za účinnosti ktorého žalobkyňa žalobu vo veci samej podávala.

16. Podľa prechodného ust. § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ktorý nadobudol účinnosť 01.07.2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Prechodné (intertemporálne) ustanovenia zákona upravujú režim prechodného spolupôsobenia skoršieho a

neskoršieho práva. Počas pôsobenia prechodných ustanovení sa v stanovenom rozsahu dočasne používajú skoršie právne normy, ktorých platnosť a účinnosť zanikla.

17. Nová právna úprava, obsiahnutá v prechodných ustanoveniach, dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti CSP, zároveň však v ust. § 470 ods. 2 CSP pamätá aj na situácie, ktorý by nová právna úprava zhoršila postavenie strany.

18. Slovenská republika je právny štát (viď článok 1 Ústavy Slovenskej republiky). K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka právnej istoty a ochrany dôvery v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz retroaktívneho pôsobenia zákonov. Z požiadavky právnej istoty jednoznačne vyplýva, že zákon pôsobí iba do budúcnosti. V opačnom prípade jednotlivé subjekty práva (strany civilného sporového konania) by nemali istotu, či ich procesné úkony, urobené podľa predchádzajúcej právnej úpravy, nebudú neskôr (po prijatí nového zákona) a s účinkami ex tunc posudzované ako právne neúčinné, s vylúčením možnosti uplatniť riadne a v súlade so zákonom už nadobudnuté práva. Ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 36/95).

19. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobkyňa podala na súd žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu odvolania z funkcie riaditeľky školy dňa 02.06.2011, t. j. pred účinnosťou nového procesného predpisu, nie je možné s prihliadnutím na všeobecné princípy právneho štátu, predovšetkým princípu legitímnych očakávaní, ochrany nadobudnutých práv a dôvery subjektov v právo samotné posudzovať jej žalobu výlučne podľa ustanovení Civilného sporového poriadku a vylúčiť možnosť posúdenia jej žaloby podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p., ktorý bol účinný a platný v čase podania jej žaloby, nakoľko procesné úkony subjektov civilného sporového konania, vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu, sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu. Procesný úkon, ktorým je i podanie určovacej žaloby, vyvoláva procesné účinky do procesnej budúcnosti, v ktorej sa účinky (následky) tohto úkonu uznávajú aj vtedy, ak nová práva úprava už s takýmto následkom nepočíta.

20. Podľa § 80 O.s.p. účinného do 30.06.2016 návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä: a/ o osobnom stave, b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva a c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

21. Určovacia žaloba v zmysle citovaného zákonného ustanovenia má predovšetkým preventívny charakter a jej účelom je spravidla poskytnúť ochranu práva žalobcovi skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Je namieste tam, kde jej pomocou možno odstrániť stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a primeranú nápravu nie je možné dosiahnuť inak, ale aj tam, kde určovací návrh účinnejší ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a kde jeho pomocou možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia sporov v budúcnosti. Toto poslanie určovacej žaloby korešponduje so zákonnou požiadavkou existencie naliehavého právneho záujmu na ním navrhovanom určení. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Nejde pritom o samotnú určovaciu žalobcu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petít a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou so zvoleným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie vzťahov, ktoré sú touto neistotou ohrozené.

22. Základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p. účinného do 30.06.2016 je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobcu. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou

právnej kvalifikácie a rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, či právneho pomeru u žalobcu, teda je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi), jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom, jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu.

23. Odvolací súd v súlade s uvedeným právnym názorom má za to, že žalobkyňa má na ňou požadovanom určení naliehavý právny záujem, keď preukázala spornosť právneho vzťahu, ako aj jeho ohrozenia medzi stranami sporu, pričom bez takéhoto určenia by jej postavenie bolo neisté. Dôvodmi danosti naliehavého právneho záujmu je jednak skutočnosť, že rozhodnutie o určení neplatnosti právneho úkonu žalovaného 1/ odvolanie z funkcie riaditeľky školy odstráni právnu neistotu v právnych vzťahoch strán sporu v tom smere, či bol uvedený právny úkon platný alebo neplatný, či existovali alebo neexistovali dôvody na odvolanie z funkcie žalobkyne, ktorá opakovane bola do funkcie riaditeľky školy menovaná, následne nemohla funkciu viac ako 2 a pol roka vykonávať a ani sa uchádzať v ďalšom období o uvedenú funkciu. Uvedený právny úkon (akt žalovaného 1/) sa týka jej subjektívnych práv a mohol negatívne ovplyvniť nielen jej súkromie, ale i pracovnú pozíciu a možnosti profesionálnej realizácie do budúcnosti. Je preto namieste, aby pre prípade neplatného odvolania z funkcie bola odvolanému - žalobkyňi poskytnutá satisfakcia. Už samotný určovací výrok o tom, že určité tvrdenia sú nepravdivé, resp. že určité konanie nebolo dôvodné, sa považuje za určitý spôsob zadosťučinenia i v konaní o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Obč. zákonníka. Určítym zadosťučinením môže tak byť i určovací výrok o neplatnosti odvolania z funkcie bez ohľadu na to, či a aké nároky bude dotknutá strana uplatňovať. Z týchto dôvodov je odvolací súd názoru, že na podanej žalobe o určení neplatnosti odvolania z funkcie je daný naliehavý právny záujem, ktorý názor je totožný s názorom najvyšších súdnych autorít (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 235/2011, sp. zn. 2Cdo 178/2004, sp. zn. 3Cdo 7/2006, sp. zn. 5Cdo 253/2007, sp. zn. 5Cdo 38/2009 a sp. zn. 5Cdo 4/2020).

24. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie je daný zásade vždy. Za situácie, keď žiadna právna norma nelimituje dobu uplatnenia takéhoto určenia, nemôže byť takouto okolnosťou skutočnosť, že k uplatneniu resp. rozhodnutiu o určení neplatnosti odvolania z funkcie došlo až po určitej dobe od odvolania z funkcie a taktiež okolnosť, že predmetná funkcia je už obsadená. Účelom požadovaného určenia neplatnosti odvolania z funkcie (ktorý vo svojej podstate logicky determinuje i existenciu naliehavého právneho záujmu) môže byť nielen snaha naďalej vykonávať pôvodnú funkciu, ale i nemateriálna satisfakcia alebo satisfakcia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, prípadne náhrada škody, čo žalobkyňa deklarovala v priebehu súdneho konania (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 4/2020).

25. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd zastáva jednoznačný názor, že na žalobe o určení neplatnosti odvolania z funkcie v danej veci je daný naliehavý právny záujem.

26. Ďalšou odvolacou námietkou žalovaného 1/ bolo tvrdenie, že na základe následnej finančnej kontroly, ktorá prebehla u žalovaného 2/ v súlade so schváleným plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra, boli zistené porušenia všeobecne záväzných predpisov predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami žalovaného 2/ a správou majetku žalovaného 1/, ktorých porušenie možno považovať za závažné, pričom išlo predovšetkým o porušenie zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, zák. č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, zák. č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ako i porušenia Všeobecne záväzného nariadenia č. XX/XXXX.

27. Podľa § 3 ods. 7 písm. c/ zák. č. 596/2003 Z. z. zriaďovateľ odvolá riaditeľa za závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov.

28. Spornou otázkou v danej veci bolo, či porušenie predpisov uvádzaných žalovaným 1/ zo strany žalobkyne došlo k závažnému porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov uvádzaných žalovaným 1/.

29. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný 1/, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno, toto neunesol a nepreukázal, že došlo k závažnému porušeniu právnych predpisov zo strany žalobkyne, keď nedoložil výšku škody, ktorá mala byť jej konaním v jeho rozpočte spôsobená, žiadna škoda v tejto súvislosti nebola škodovou komisiou prerokovaná, vytykané porušenia nedosahovali dostatočnú intenzitu, ani nebolo preukázané, že by počas výkonu svojej funkcie žalobkyňa sústavne porušovala svoje právne povinnosti, prihliadol i na osobu žalobkyne a dospel k záveru, že dôvod na jej odvolanie z funkcie riaditeľky školy podľa § 3 ods. 7 písm. c/ zák. č. 596/2003 Z. z. nebol daný.

30. Odvolanie z funkcie riaditeľa školy je jednostranným právnym úkonom urobený zriaďovateľom, ktorý je potrebné vykladať ako prejav vôle smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája, zriaďovateľ má oprávnenie odvolať z funkcie riaditeľa školy pre závažné porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov. Zriaďovateľ teda musí preukázať, ktoré všeobecne záväzné predpisy boli porušené, ako aj intenzitu ich porušenia. Aj keď pojem závažnosti vo vzťahu k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov nie je daný zákonom, je zrejmé, že ak má byť porušenie alebo neplnenie právnych povinností dôvodom k odvolaniu z funkcie, musí ísť zo strany riaditeľa o zavinené porušenie. Je preto dôležité, vzhľadom k tomu, že podľa ust. § 3 ods. 7 písm. c/ zákona o štátnej správe v školstve nie je dôvodom k odvolaniu z funkcie každé, ale len závažné porušenie alebo neplnenie právnych povinností vyplývajúcich z vykonávanej funkcie, aby porušenie dosahovalo intenzitu závažného porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

31. Zákon o štátnej správe v školstve, Zákonník práce a ani iné právne predpisy neuvádzajú, aké porušenie alebo neplnenie právnych povinností vyplývajúcich z vykonávanej funkcie riaditeľa je treba považovať za závažné. Ide tak o právnu normu s relatívne neurčitou hypotézou, teda právnu normu, ktorej hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá ponecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého okruhu okolností.

32. Súd pri skúmaní, či došlo k porušeniu alebo neplneniu právnych povinností vyplývajúcich z vykonávanej funkcie riaditeľa závažným spôsobom, môže prihliadnuť k osobe riaditeľa, jeho doterajšiemu postoju k plneniu právnych povinností, k dobe a situácii, v ktorej došlo k porušeniu alebo neplneniu právnych povinností, k miere zavinenia, spôsobu a intenzite porušenia konkrétnych povinností, k tomu, či dôsledkom porušenia právnych povinností pre zamestnávateľa riaditeľ svojím konaním spôsobil škodu a pod. Riaditeľ má byť teda postihnutý stratou svojej funkcie len vtedy, ak skutočne porušil (nesplnil) svoje právne povinnosti a nie je možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby naďalej vykonával svoju funkciu.

33. Odvolací súd v prejednávanej veci skúmal, či žalobkyňa svoje právne povinnosti porušila (nesplnila) závažne, alebo jej konanie dosahuje nepostačujúcu mieru intenzity porušenia právnych povinností vyplývajúcich z vykonávanej funkcie na odvolanie z funkcie.

34. Z obsahu spisu sa javí, že v čase, keď žalobkyňa pôsobila ako riaditeľka školy - žalovaného 2/ došlo k porušeniu právnych predpisov, ktoré boli uvedené vo výsledkoch následnej finančnej kontroly hospodárenia v Základnej škole G. 8, H., ktorú vykonal útvar hlavného kontrolóra mesta H.. Jednalo sa jednak o porušenia zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom porušenie malo spočívať predovšetkým v nedostatkoch, týkajúcich sa účtovníctva, ktoré spočívali najmä v nedostatkoch pri vypisovaní účtovných dokladov, odovzdávania peňažnej hotovosti do pokladne nie v deň prijatia, ale až následne, pričom išlo o činnosti vykonávané ekonómkou žalovaného 2/, na ktorých sa žalobkyňa priamo svojou činnosťou nepodieľala, tieto boli odstránené a nedošlo ku vzniku žiadnej škody. Druhou oblasťou, v ktorej mala žalobkyňa porušiť právne predpisy, je predovšetkým zákon o majetku obcí č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a Všeobecne záväzné nariadenie O. H. č. XX/XXXX. Išlo o nedostatky pri uzatváraní nájomných zmlúv na priestory spravované žalovaným 2/ (telocvičňa), keď do rozpisu výšky nájomného neboli zahrnuté náklady za vykurovanie, boli zahrnuté len náklady za elektriku a vodu, pričom žalobkyňa dôvodila, že takéto nájomné zmluvy sa týkali z väčšej časti detských súborov a záujmových krúžkov pre deti, čiže išlo o rozvoj výchovného vzdelávacieho procesu detí a na druhej strane k vykurovaniu uvedených priestorov by dochádzalo i v prípade, že by nájomné zmluvy neboli uzavreté, čiže došlo k ekonomickému prínosu a žiadna reálna škoda nevznikla. Významná v danej veci je i skutočnosť, že

žalovaný 1/ nepreukázal existenciu škody, ktorá mala v súvislosti s uzatváraním predmetných nájomných zmlúv vzniknúť, k žiadnemu prerokovaniu škody ani k jej vyčísleniu alebo uplatneniu vo vzťahu k žalobkyni nikdy nedošlo.

35. Pokiaľ zo strany žalobkyne došlo k pochybeniu pri dodržiavaní predpisov uvádzaných žalovaným 1/, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastáva názor, že nie je možné prijať záver, že by došlo k takému porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov zo strany žalobkyne, ktoré by mohli mať za následok záver, že išlo o závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by žalobkyňa počas výkonu svojej funkcie sústavne porušovala právne povinnosti, ktoré konanie by mohlo byť považované za závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov. S prihliadnutím na tieto skutočnosti, na osobu žalovanej (výpovede svedkov, stanovisko Školskej rady Základnej školy žalovaného 2/), skutočnosť, že do funkcie riaditeľky bola menovaná opakovane, k jej postojom k plneniu právnych povinností, vrátane odstránenia vytknutých nedostatkov, miere jej osobného zavinenia na vytknutých nedostatkoch ako i spôsobu a intenzite porušenia konkrétnych povinností, bez existencie skutočne vzniknutej škody, nemožno prijať opačný záver, než aký učinil súd prvej inštancie. Je potrebné zhodnotiť, že žalovaný 1/ neunesol dôkazné bremeno na preukázanie závažného porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov konaním (opomenutím) zo strany žalobkyne, preto neboli naplnené zákonné podmienky na najprísnejšie opatrenie, ktoré vôbec žalovaný 1/ mohol použiť, a to odvolať žalobkyňu z funkcie riaditeľky školy.

36. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

37. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná, priznal proti žalovanému 1/ - odvolateľovi náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

38. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).